

DEDDF CASGLU A RHEOLI TRETHI (CYMRU) 2016

EXPLANATORY NOTES

SYLWEBAETH AR YR ADRANNAU

Rhan 5 - Cosbau

Adrannau 146-153 – Cosbau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau

175. Mae adran 146 yn darparu bod person yn agored i gosb o £300 pan fo'r person hwnnw:
- (i) yn methu â chydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth (fel y'i diffinnir yn adran 83);
 - (ii) yn rhwystro ACC yn fwriadol yn ystod ymchwiliad a gymeradwywyd gan y tribiwnlys;
 - (iii) yn rhwystro ACC yn fwriadol wrth iddo arfer pwerau o dan adran 113(3)); neu
 - (iv) yn methu â chydymffurfio â chais rhesymol am gymorth o dan adran 113(5).
176. Mae is-adran (3) yn darparu bod methu â chydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth yn cynnwys celu, difa neu gael gwared â dogfen hyd yn oed pan fyddai hynny'n drosedd o dan adran 114 neu 115. Os cafodd person ei gollfarnu o dan yr adrannau hynny mae adran 155 yn atal y person rhag bod yn agored i gosb am yr un weithred, ond mae'r gosb ar gael fel sancsiwn os na fwrir ymlaen â cholffarn droseddol.
177. Mae adran 147 yn darparu bod person yn agored i gosb ddyddiol bellach o hyd at £60 am bob diwrnod dilynol y mae'r methiant neu'r rhwystr yn parhau ar ôl i ACC ddyroddi hysbysiad am y gosb honno. Nid yw person yn agored i gosb ddyddiol pan fo'r person yn methu ag ymateb i hysbysiad a ddyroddir gan ACC o dan adran 93 sy'n ei gwneud yn ofynnol rhoi manylion cyswllt dyledwyr. Mae is-adran (2)(b) yn atal cosb ddyddiol rhag cronni tra bo adolygiad yn cael ei gynnal neu apêl yn cael ei chynnal.
178. Mae adran 148 yn darparu nad yw person yn agored i gosb o dan adran 146 neu 147 os yw ACC yn caniatáu cyfnod pellach cyfyngedig iddo gywiro'r methiant, a bod y person yn gwneud hynny. Mae adran 149 hefyd yn darparu nad yw person yn agored i gosb o dan adran 146 neu 147 os yw'r person yn bodloni ACC (neu, drwy apêl, y tribiwnlys) fod esgus rhesymol. Mae'r adran yn diffinio rhai amgylchiadau na fyddent yn cael eu derbyn fel esgus rhesymol.
179. Pan fo person wedi bod yn agored i'r gosb ddiodyn ddyddiol o dan adran 147 am fwy na 30 o ddiwrnodau a bod y methiant neu'r rhwystr yn parhau, mae adran 150 yn darparu y caiff ACC wneud cais i'r tribiwnlys am gynnydd yn y gosb ddyddiol. Cyn gwneud cais, rhaid i ACC ddweud wrth y person sy'n gyfrifol am y methiant neu'r rhwystr y caniateir gwneud cais. Pan fo'n gwrando'r achos ar y cais, caiff y tribiwnlys gymeradwyo swm uwch o hyd at £1,000 ar gyfer pob diwrnod cymwys a rhaid iddo roi sylw i ffactorau sy'n cynnwys cost debygol cydymffurfio â'r hysbysiad a'r buddiannau i'r person neu i unrhyw un arall sy'n deillio o beidio â chydymffurfio. Os yw'r tribiwnlys yn cymeradwyo'r cais, rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r person a datgan o ba ddiwrnod y bydd y gosb ddyddiol uwch yn gymwys.

180. Mae adran 151 yn darparu y gellir gwneud person yn agored i gosb atodol o swm y bydd yr Uwch Dribiwnlys yn penderfynu arno, pan fo meini prawf penodol yn gymwys. Y meini prawf yw: bod person yn agored i gosb o dan adran 146; bod y methiant neu'r rhwystr yn parhau; bod ACC yn credu bod swm y dreth y mae'r person wedi ei dalu neu'n debygol o'i dalu yn sylweddol is na'r hyn y byddai wedi bod pe byddai wedi cydymffurfio; bod ACC yn gwneud cais i'r Uwch Dribiwnlys i gosb ychwanegol gael ei gosod; a bod yr Uwch Dribiwnlys yn penderfynu ei bod yn briodol gwneud hynny.
181. Wrth benderfynu ar swm y gosb, rhaid i'r Uwch Dribiwnlys ystyried swm y dreth nad yw'r person wedi ei dalu, neu nad yw'n debygol o'i dalu. Mae unrhyw gosb ychwanegol a osodir yn sgil penderfyniad yr Uwch Dribiwnlys o dan yr adran hon yn ychwanegol at y cosbau sefydlog a'r cosbau dyddiol a osodir o ganlyniad i fethiant neu rwystr sy'n parhau.
182. Mae adran 152 yn darparu bod person, o dan amgylchiadau penodol, yn agored i gosb o hyd at £3,000 os yw, wrth gydymffurfio -â hysbysiad gwybodaeth, yn cyflwyno dogfen sy'n cynnwys anghywirdeb. Yr amgylchiadau hynny yw: os yw'r camgymeriad o ganlyniad i ymddygiad diofal neu fwriadol; os yw'r person yn ymwybodol o'r anghywirdeb ar yr adeg y cyflwynir y ddogfen ond nad yw'n hysbysu ACC; neu os yw'r person yn darganfod y camgymeriad ar ôl cyflwyno'r ddogfen, ond yn methu â chymryd camau rhesymol i hysbysu ACC. Pan fo dogfen yn cynnwys mwy nag un anghywirdeb, mae cosb yn daladwy am bob anghywirdeb. Mater i ACC fydd penderfynu ar lefel y gosb (hyd at yr uchafswm o £3,000) ym mhob achos.
183. Pan ddaw person yn agored i gosb o dan adran y Bennod hon, mae adran 153 yn ei gwneud yn ofynnol i ACC asesu'r gosb a hysbysu'r person am hynny. Rhaid asesu'r gosb o dan adran 146 neu 147 o fewn 12 mis ar ôl i'r person ddod yn agored i'r gosb neu, pan fo hawl i apelio yn erbyn hysbysiad gwybodaeth, 12 mis ar ôl diwedd y cyfnod apelio neu pan ddaeth apêl i ben. Pan ddaw person yn agored i gosb o dan adran 150, rhaid i ACC gynnal asesiad o'r gosb bob 7 niwrnod hyd ddiwedd y methiant sy'n arwain at y gosb. Rhaid gwneud yr asesiad o gosb o dan adran 151 o fewn 12 mis i benderfyniad yr Uwch Dribiwnlys. Rhaid gwneud asesiad o gosb o dan adran 152 o fewn 12 mis i'r dyddiad y daeth y camgymeriad i sylw ACC yn gyntaf ac o fewn 6 mlynedd i'r dyddiad y daeth y person yn agored i'r gosb.